

<p>Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Sprawiedliwości (w porozumieniu)</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Czesław Mroczek, Sekretarz Stanu w MSWiA</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pan Mariusz Cichomski, Zastępca Dyrektora Departamentu Porządku Publicznego MSWiA, tel.: 47 728 40-70, e-mail: sekretariat.dpp@mswia.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 12 maja <u>25 czerwca</u> 2026 r.</p> <p>Źródło: art. 95 § 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji: 1310</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Przygotowanie przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego wynika z potrzeby dostosowania uprawnień przysługujących strażnikom gminnym (miejskim) do nakładania przez nich grzywien w drodze mandatów karnych do aktualnych potrzeb w zakresie zapewnienia ochrony i porządku publicznego. Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych straże gminne (miejskie) są samorządowymi, umundurowanymi formacjami powołanymi do ochrony porządku publicznego na terenie gminy. Do ich zadań należy m.in. ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych, ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej, czy też informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi. Tym samym niezbędne jest dostosowanie (odpowiednio rozszerzając) uprawnień mandatowych straży gminnych (miejskich) tak, aby w zakresie reagowania na wykroczenia popełniane w obszarze będącym w zakresie ustawowych zadań straży, funkcjonariusze tej formacji mogli w sposób sprawny i efektywny zakończyć prowadzone czynności nałożeniem prawomocnego mandatu.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt rozporządzenia dostosowuje zakres uprawnień strażników straży gminnych (miejskich) do nakładania grzywien w drodze mandatów karnych do obowiązującego stanu prawnego.

Katalog został rozszerzony o następujące przepisy:

- art. 51§2a ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2025 r. poz. 734, z późn. zm.) – zakłócenie porządku w zakładzie leczniczym, w trakcie akcji medycznej w rozumieniu ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. z 2025 r. poz. 91 i 637), lub w siedzibie organu administracji rządowej, innego organu państwowego lub samorządu terytorialnego;
- art. 65a ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń – utrudnienie wykonywania czynności służbowych funkcjonariusza Policji, Żandarmerii Wojskowej, Straży Granicznej lub innego organu ochrony bezpieczeństwa lub porządku publicznego;
- art. 89a ustawy z dnia 20 maja 1971 r. ~~Kodeksu wykroczeń~~ – Kodeks wykroczeń – brak kasku ochronnego;

- art. 97a ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – *Kodeks wykroczeń* – zakazy dotyczące zachowania na przejeździe kolejowym;
- art. 331a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2025 r. poz. 647, z późn. zm.) – nieprzestrzeganie ograniczeń, nakazów lub zakazów określonych w wojewódzkich programach ochrony powietrza;
- art. 50 pkt 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. *o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi* (Dz. U. z 2025 r. poz. 1675, z późn. zm.) w zakresie art. 22 ust. 1 pkt 2 tej ustawy - utrzymanie nieruchomości w należytym stanie higieniczno-sanitarnym, zwalczanie gryzoni;
- art. 18d ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. *o zdrowiu publicznym* (Dz. U. z 2026 r. poz. 149) – zakaz sprzedaży napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny;
- art. 23b ust. 1 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. *o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich* (Dz. U. z 2026 r. poz. 110 z późn. zm.) – niewprowadzenie standardów ochrony małoletnich;
- art. 683a ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. *o obronie Ojczyzny* (Dz. U. z 2025 r. poz. 825, z późn. zm.) – złamanie zakazu fotografowania, filmowania lub utrwalania w inny sposób obrazu obiektu;
- art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2025 r. *o zdrowiu zwierząt* (Dz. U. poz. 1795) - odpowiedzialność za niedopełnienie obowiązkowego ochronnego szczepienia zwierząt;
- wykreślenie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. *o publicznym transporcie zbiorowym* (Dz. U. z 2025 r. poz. 285, z późn. zm.) – przepis został uchylony na podstawie art. 1 pkt 15 ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. *o zmianie ustawy o publicznym transporcie zbiorowym oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 1720, z późn. zm.).

Celem projektu jest dostosowanie katalogu wykroczeń, za które strażnicy gminni (miejscy) są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego, do aktualnych potrzeb w szczególności w obszarze ochrony porządku publicznego.

Zakładanym rezultatem wdrożenia proponowanych zmian będzie wzmocnienie ochrony porządku publicznego w gminach posiadających straże gminne (miejskie), w tym usprawnienie i przyspieszenie reakcji na wykroczenia godzące przede wszystkim w porządek publiczny.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie badano. Projekt ma na celu dostosowanie przepisów rozporządzenia do przepisów innych aktów normatywnych obowiązujących w polskim systemie prawnym.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Straże gminne (miejskie)	448 oddziały na terenie kraju, w których zatrudnionych jest 8 366 osób na stanowiskach strażniczych	Dane w dyspozycji MSWiA przekazywane na podstawie art. 9b ust. 2 ustawy o strażach gminnych – <i>według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r.</i>	Rozszerzenie uprawnienia do nakładania grzywien w drodze mandatów karnych za wykroczenia popełniane przez osoby naruszające przepisy dotyczące zapewnienia porządku publicznego, bezpieczeństwa na drogach, ochronę małoletnich oraz ochronę obiektów chronionych.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 uchwały Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – *Regulamin pracy Rady Ministrów* (M.P. z 2026 r. poz. 404) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. z 2025 r. poz. 677, z późn. zm.).

Proponowane rozwiązania zostały wypracowane i uzgodnione w ramach grupy roboczej do spraw straży gminnych (miejskich) funkcjonującej przy Zespole do Spraw Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Obywateli Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Z uwagi na zakres regulacji bezpośrednio dotyczący funkcjonowania straży gminnych (miejskich), a więc formacji samorządowej, projekt rozporządzenia został przekazany do opiniowania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Niezależnie od powyższego projekt został skierowany również do konsultacji do gremiów samorządowych, tj. Krajowej Rady Komendantów Straży Miejskich i Gminnych RP, Unii Metropolii Polskich im. Pawła Adamowicza oraz Stowarzyszenia Gmin Regionu Pół-Zach. Mazowsza.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Mając na uwadze, że grzywny nakładane przez strażników gminnych, tj. przedstawicieli formacji podległej jednostce samorządu terytorialnego stanowią dochód tej jednostki samorządu, należy przyjąć, że przyznanie strażnikom gminnym (miejskim) uprawnienia do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za rozszerzony katalog wykroczeń zwiększy dochody budżetów gmin, w których funkcjonują straże gminne (miejskie).

Niemniej, biorąc pod uwagę, że mandat karny jest sankcją za nieprzebranie określonych norm prawnych, których popełnienie jest niemożliwe do przewidzenia i ilościowego oszacowania, nie jest możliwe precyzyjne wskazanie wielkości dochodu w skali kraju, a tym samym określenie wielkości wpływu na sektor finansów publicznych w zakresie jednostek samorządu terytorialnego.

Ponadto przyznanie uprawnień mandatowych strażnikom gminnym w projektowanym zakresie ma mieć również wymiar prewencyjny, tj. społecznie odstraszać próby popełniania wskazanych wykroczeń z uwagi na większe prawdopodobieństwo nie tylko ujawnienia tego rodzaju wykroczeń, ale przede wszystkim z uwagi na nieuchronność kary za jego popełnienie.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł,	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								

ceny stałe z r.)	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie zawiera regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro-, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.).						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny.						
	osoby niepełnosprawne, osoby starsze	Projekt rozporządzenia nie będzie miał wpływu na osoby niepełnosprawne, osoby starsze.						
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców.</p> <p>Rozporządzenie nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.</p> <p>Rozporządzenie nie będzie oddziaływało na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny w ujęciu ogólnym, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych. Projekt rozporządzenia nie dotyczy funkcjonowania samorządu terytorialnego</p>
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Nie przewiduje się wpływu projektowanej regulacji na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne: bezpieczeństwo	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	---	---

Omówienie wpływu	Wprowadzenie regulacji uprawniających strażników gminnych (miejskich) do nakładania mandatów karnych w związku z ujawnieniem wykroczeń, wpłynie na zwiększenie efektywności i skuteczności działań podejmowanych wobec osób naruszających przepisy, jak również usprawni i przyspieszy reakcję na wykroczenia godzące przede wszystkim w porządek publiczny.
------------------	--

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Po wejściu w życie projektowanej regulacji.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektu rozporządzenia będzie możliwa w perspektywie kilkudziesięciu miesięcy od jego wdrożenia. Zakłada się spadek popełnianych wykroczeń, co będzie rezultatem skuteczności ich ścigania i karania poprzez nakładanie grzywien w drodze mandatu karnego i działania efektu odstrasżającego potencjalnych sprawców.

Monitorowanie osiągnięcia zakładanego celu będzie możliwe poprzez cykliczną analizę danych statystycznych dotyczących wyników działań straży, w tym liczby wszczętych postępowań mandatowych, które to dane zgodnie z art. 9b ust. 2 ustawy o strażach gminnych, są w cyklu rocznym przekazywane do MSWiA przez wojewodów.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak